

Bij alle keuzes waren het teeltsysteem en de kwaliteitseisen steeds leidend

Pim Rikken: 'Plantkwaliteit bepalend'

Pim Rikken: "Het rolcontainersysteem was leidend bij de keuze van de maatvoering van de nieuwe kas. Dat heeft te maken met de maat van de containers. Zo kan ik de ruimte optimaal benutten."

Bij de keuze voor een nieuwe kas heeft hederakweker Pim Rikken zijn teeltsysteem de doorslag laten geven. Hij kiest voor een hoog kwaliteitssegment. Alle andere keuzes zijn afgeleiden daarvan. Het eerste teeltseizoen op de nieuwe plek bevalt goed. De nieuwe kas is hoger, lichter en dichter: goed voor de planten en de medewerkers.

TEKST: TIJS KIERKELS

BEELD: WILMA SLEGRS

Over de neergang van de Lentse tuinbouw zou je een boek kunnen schrijven. Vijftien jaar besluiteloosheid en procedurefouten bij de totstandkoming van uitbreidingsplan Waalsprong van de gemeente Nijmegen hebben de bedrijfsontwikkeling zodanig geremd dat alleen het tiental tuinders dat er voor 200% in gelooft nog over is.

Hederakweker Pim Rikken is de laatste die uitgekocht is. In afwachting van een bod van de gemeente heeft hij op de oude locatie – tuinbouwgebied Vossenspels – steeds stukjes kas bijgebouwd en tevens kasruimte bijgehuurd. Nu is hij bezig met het eerste volle productiejaar op het nieuwe bedrijf in tuinbouwgebied Bergerden tussen Huissen en Bemmelen. Hij

is blij dat de rompslomp voorbij is en dat op deze plek de toekomst zeker gesteld is.

Mikken op hoger marktsegment

Hoewel hij de enige eigenaar is, heeft hij de oude bedrijfsnaam Gebroeders Rikken gehandhaafd. Hij teelt 18 soorten hedera's in 8,5 en 12 cm potten. In vergelijking met de concurrentie is zijn bedrijf met 1,8 ha relatief klein. Daar ligt een bewuste keuze aan ten grondslag. "Door veel aandacht voor de kwaliteit mikken we op een hoger marktsegment. We leveren niet voor de super- en bouwmarkten. We telen veel compacte soorten. De afzet regelen we zelf – maar tien procent gaat via de veiling en de bemiddeling (onder andere naar Intratuin). We beleveren alle cash & carry's in Nederland en Duitsland en aan grossiers."

Het stekwerk is erg arbeidsintensief. Daarom heeft Rikken zo'n veertig mensen in dienst. Opvallend is dat een deel daarvan afkomstig is van Presikhaaf Kwekerijen, de sociale werkvoorziening. "We lieten al 'boogjes draaien' bij dit bedrijf. Op een gegeven moment kwam ik op het idee ze ook stekwerk te laten doen op ons bedrijf met een begeleider erbij. Dat loopt goed. Het was voor sommige mensen wel erg wennen. Ze werken vaak al jaren bij Presikhaaf zelf, maar nog nooit ergens anders. Na de periode van gewinning vinden ze het heel erg leuk. Ze hebben veel schik in het werk."

Werken zonder automatisering

Het hele bedrijf is uitgerust met rolcontainers. Er is geen automatisering. Alle potten worden meteen op de goede afstand gezet. Wijder zetten is niet nodig (afgezien van de 12 cm potten). "We werken veel met kleine potten en telen ook niet op piramides. Met de rolcontainers hebben we de flexibiliteit die we graag houden. We hebben wel ooit gerekend aan meer automatisering en bijvoorbeeld camerasortering, maar met onze aanpak is dat allemaal niet rendabel ten opzichte van de investering."

Alle planten rouleren door de kas volgens een 'first in - first out' systeem. De leverbare planten staan dus altijd vlakbij het pad. Als een klant een keer extreem kleine plantjes wil, die nog niet tot het pad gevorderd zijn, biedt een takelwagen uitkomst. Die licht er dan een container uit.

Maar 3 kappen op 12,80 m

Het rolcontainersysteem was leidend bij de keuze van de maatvoering van de nieuwe kas. "Ik had een voorkeur voor een Venlo-kas met 3 kappen in plaats van 4 kappen op 12,80 m. Dat heeft te maken met de maat van de containers. Zo kan ik de ruimte optimaal benutten. De 3 kappen schelen één goot per tralie en zorgen dus voor meer licht. De ruiten zouden nog wel iets groter kunnen, maar daar had ik geen goed gevoel bij als het om storm gaat. Met deze maatvoering is gehard glas ook niet per se nodig. De dichte goten zijn beloopbaar."

Rikken heeft alles zelf uitgezocht en geen gebruik gemaakt van bouwbegeleiding. De keuze voor kassenbouwer KUBO was vooral een gevoelskwestie.

Nieuwe kas, betere kwaliteit

Bij alle keuzes waren steeds het teeltsysteem en de kwaliteitseisen leidend. Opvallend element bij de kasinrichting is bijvoorbeeld de assimilatiebelichting in het laatste deel van de teelt. De lampen gaan maar enkele uren per dag aan gedurende de vier donkerste maanden, maar toch loont dit. "Normaal gaat de plant in de winter remmen. Met assimilatielicht houden we de productie in de benen. Maar in mei gaan we alweer krijten om het licht buiten te houden."

Ook de CO₂-dosering is een nieuw element. Op de oude locatie doseerde hij niet. Aan de planten kan Rikken zien dat ze blij zijn met de nieuwe kas. Door meer licht en de CO₂-voorziening is de kwaliteit duidelijk gestegen. Ze maken meer blad en groeien harder.

De nieuwe Venlo-kas heeft 3 kappen per tralie van 12,80 m. Dat scheelt één goot per tralie en zorgt dus voor meer licht in de kas.

Met het eb- en vloedsysteem is de bemesting beter te sturen, hoewel dat in het begin wel wennen was, mede omdat de planten onder de nieuwe omstandigheden heel anders groeien.

Een nieuwe kas is uiteraard veel dichter en dat geeft energievoordelen. Een energiescherm en een gewoon scherm geven, samen met de belichting, alle mogelijkheden om de goede balans te vinden tussen groei en energiegebruik.

Rikken kijkt met veel plezier naar de lange rijen, een heel verschil met de oude locatie in Lent. Een mooi egaal gewas vindt hij een genot voor het oog. Op de nieuwe locatie is niet bezuinigd op manoeuvreerruimte. Bij de stekafdeling kan iedereen van alle kanten overal bij. Door de nieuwe kas is daarmee ook het werkplezier duidelijk toegenomen.

Energie Combinatie Bergerden

Op het hele bedrijf van Pim Rikken is geen WKK of ketel te vinden. Tuinbouwgebied Bergerden heeft vanaf het begin gekozen voor collectieve energievoorzieningen onder de naam Energie Combinatie Bergerden (ECB). Deze teler is voorzitter van de tuinders coöperatie NEC (Network Energy Connections).

Wie nieuwe dingen doet, stoot soms zijn neus, weten de tuinders van Bergerden inmiddels. De aannemingscombinatie had zich verkeken op de investeringsrisico's en probeerde de telers aan te spreken op steeds oplopende kosten. Uiteindelijk heeft de rechter eind februari het faillissement van de ECB uitgesproken.

De telers hebben een bod gedaan en ingestemd met overname. De combinatie gaat verder onder de nieuwe naam NEC. Rikken: "Wij denken nog steeds dat de gedachte erachter goed is en zien er heil in. We hebben heel lang geprobeerd het vlot te trekken en het is jammer dat het zo gegaan is. Het heeft ons allemaal veel geld gekost."

Omdat geen enkel bedrijf WKK's, ketels of zelfs maar een gasaansluiting heeft, is voortzetten van het collectieve energieconcept de meest voor hand liggende optie.

Hederateler Pim Rikken heeft in het nieuwe tuinbouwgebied Bergerden gekozen voor een nieuwe Venlokas met 3 in plaats van 4 kappen op 12,80 m. Ook CO₂-dosering en belichting gedurende enkele maanden van het jaar zijn nieuwigheden in vergelijking met de oude stek in Lent. Bij alle keuzes is steeds de plantkwaliteit leidend geweest. Rikken richt zich op een hoger marktsegment. Zijn teelt is erg arbeidsintensief. Voor een deel maakt hij gebruik van mensen van de sociale werkvoorziening Presikkaaf Kwekerijen, naar wederzijdse tevredenheid.

SAMENVATTING